

عنوان مقاله:

عدل الهی و حق بشری بررسی رابطه معنای عدالت خداوند و مساله حق بشر با واکاوی دیدگاه استاد مطهری

محل انتشار:

دوفصلنامه هستی و شناخت، دوره 8، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسنده:

سید علی اکبر هاشمی کروئی - پژوهشگر هسته عدالت پژوهی، مرکز پژوهشی مبنا، قم، ایران.

خلاصه مقاله:

در این جستار از طریق پژوهش در چیستی معنای عدل الهی مساله حق بشر بر خدا را مورد بررسی قرار دادیم. بحث از حق بشر بر خدا لازمه پذیرش عدل به معنای «دادن حق هر کس به وی» به عنوان معنای عدل الهی است. پرسش اصلی این است که کدام معنا از عدل را می توان به خداوند نسبت داد؟ با توجه به این که عدل الهی در سه حوزه تکوین، تشریح و جزا مطرح است، آن معنا از عدل که این سه حوزه را پوشش می دهد «دادن حق هر کس به وی» است. تصور حق داشتن غیر خدا بر خدا آن گاه که مثبت این حق خود خدا باشد مشکلی ندارد. عدل اخلاقی آن معنا از عدل است که جای نسبت دادن آن به خداوند در آثار متفکران، به ویژه فیلسوفان ما، خالی است. از بین معانی عدل از نظر شهید مطهری اتفاقا آن معنایی که تردیدآمیز است همان است که ایشان آن را تنها معنای مناسب عدل برای نسبت دادن به خدا می دانند: عدل تکوینی یا فلسفی. افزون بر این که طرح بحث عدالت در مقام تکوین که هنوز موجودی خلق نشده است، تردیدآمیز است؛ این معنا از عدل نه عدل جزایی و تشریحی را پوشش می دهد و نه تبیین مناسبی برای آیات و روایاتی است که عدل را در همه افعال به خدا نسبت می دهند و وی را از هرگونه ظلم تنزیه می کنند.

کلمات کلیدی:

عدل الهی، عدل تشریحی، عدل جزایی، عدل تکوینی، عدل اخلاقی، حق بشر بر خدا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1626643>

